

Womhaj Bóh!

Czisko 23.
9. junija.

Četnik 5.
1895.

Serbske njeđzelke lopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knižicizšcežetni w Budyschinje a šu tam doštač ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Šswjatu Trojizu.

Rom. 11, 36: Wot njeho, a pšches njeho a we nim šu wščitke wězy. Jemu budž čzešč do wěčnosťe. Šamjeń.

Tyđzenja šwjeczachmy šwjatki, dženša šwjatu Trojizu. Bože šlowo naš wuczi: Bóh je jeniczki jedny, w nim pať tš paršchony: Wótz, Šsyn, šwjaty Duch. Šajkiž je Wótz wěčny, krašny, runy, tajki je tež Šsyn a šwjaty Duch. Bóh Wótz je naš wšchěch šestworik, Bóh Šsyn naš wumóhł, šwjaty Duch pať naš wšchěch wušwjeczik.

Ty chzešč, šo by czi Bóh Wótz šwoju hnadu špožczik. Tu pať ty na žane hinasche wašchnje njedostanješ, kšiba šo cze Boži Šsyn, twój šbóžnik, ša ruku wošnje a cze t šwojemu Wótzej dowjedže. Šsamej se šwojej mozu a šamym se šwojim rošomom wšchal šebi puč t tutemu šbóžnikej njedonamkašč, duž dyrbi cze šwjaty Duch t njemu dowješč, potom haķle šmėješch jeho ša šwojeho šbóžnika, haķle po tym šamóžješch šobu t nim t Bohu pšchińč.

Tuteho twojeho trojeniczkeho Boha šo šwėru dzerž, šapšchimń jeho se wšchej twojej wėru, modl šo t njemu t wutrobnej lubošču, měj jeho šapšchijaneho t pošnym šwojim domėrjenjom.

Se šwjateho pišma wěšč, šchtó je twój Bóh. Šdyž tež jeho na nihdy dopšchijecz njemóžješ, kšwal jeho wěčnje a czešč jeho, šo móhł jeho junu se šwojimaj woczomaj wohladacz a pšchi nim šawoštacz. Šladaj, šo móhł jeho, kiž je šo nam wšchěm jako žiwý Bóh se šwojim šwjatym šlowom a se šwojimi škuttami šjewik, bóle a bóle dopóšnacž

a šesnacž. Šo tym šmėješch tež wšchě jeho puče došnate a budžješch móž jeho ša nje ša wšchě t hłoškom kšwalicz.

Šswjaty Šawol bė Bože škutti a džiwý šesnał, duž nam wė wo tym powjedacz, kať Bóh šwojich wušwolonych powoła, wušprawi, pšchekrašni. Tajkile Boži džiw je Boži najwješčhi džiw. Šowle móžješch wohladacz, kať jara ma naš wón lubo, kaťku bohata nam wot šo hnadu šcezele a dawa.

Wšchě te rjane hwěšdy na njeby, wšchě šwėrjata na poli, wšchě šchtomy w lėku a na šahrodže, kóžda trawiczka, kóždy ptacz, wšchě hory a morja šu Bože škutti. Wšchě je Bóh šestworik, wón ma je tež špochi wšchě na myšli. A kóždemu wón jeho puč a šchczętku pošaje, jemu tež praji, šchto ma tu šapoczecz abo dokonjecž; tež tebi wón to praji. Wón je cze do žiwjenja šawołał, wón cze pať tež junu t njeho wotwoła.

Wišchemyšł šebi kšwilu, šchto je wón tebi wšcho na-darik. Alle šchtož je wón tebi špožczik, tajke wón tež t tobu wšchěm druhim dawa.

D kaťki je našch Bóh bohaty na mudročzi. Wšcho wón wė, ša wšcho šo wón stara, tež ša twoje wumóženje. Š bješbožnych chze šebi naš wón prawych dokonjecž, t hrěšchnikow šwjatych, t morwych žiwych. —

Šako Boži Šsyn na kščižu wišasche, je šo wón tam tež šobu na tebe dopomnik, šo móhł ty wěčne žiwjenje doštač. Bóh chze, šo byli wšchitzu cžlowjeťojo se šwojeje škáženosče wumóženi a t hrěcha, je šmjercze, t hele wu-torhnjeni. Wón tež wė, kať mašč šo tu ty bėdžicz, kať

roszczesz a pschislawasch, tak tu druhdy posastanjesch, abo dobudzesch.

Wón chze šebi i naš tajkich dokonjecz, kiž byli jemu podobni. Tajki dokonjany pak budzesch tehdy, hdyž mašch jako šchečeny šcheščijan w šwojej wutrobje žiwu wěru, hdyž šwěru k Božemu blidej kłodzišch a šo dašch i nowa i wěrnym czětom a i wěrnej krowu twojeho šbóznika wofšewicz a našyczicz, hdyž šo dašch wo Božeho Ducha wodžicz, powuczecz, trošchtowacz, ale pak tež poštošacz, napominacz a na prawy pucz domjescz.

O ty šmilny Wóteče, Ššyno, šwjaty Ducho, fajke šbože mašch ty ša muje, fajku lubošcz mi štajnje i nowa wopokažesch. Tebi chzu ša to džej wote dnja kšwalbu a czesch dawacz do wěcznošče. Šamjeń.

Šwjatoczne pohrjebanje w mješče Jerusaleme.

(Škónczenje.)

Šo pol hodžinje čehnje lud; wot šwojich rabbinarjow šo wjedžazy, dale do dola dele. To je džiwny napohlad, kotryž šo pschihlawarjej mješczanskič murjow pošćicz, hdyž tutón ludowy czah, wšchón lud šwjedženštu draštu šwobletany, w šwjedženštim rjedže na puczju šo dale poda, mješ tym, šo wješele kšerlušche i dola horje klineča. Š temu pschidžje, šo je žyly pucz na prawizy a na lěwizy wot wulkeje ludoweje čyrjody wšchelakič narodow w jich narodnych draštach wobmješowany.

Židowski czah pak čehnje do dola a potom šašo na wolijowu horu k pohrjebanju lubowaných knihow. To je žalošćiwny napohlad, hdyž wohladasch tutón bludžazy lud Šraelowy dele czahnycz, i najdrožšim, šchtož je jemu dowěrjene, i knihimi Božich žiwjenjow, šo bychu je do semje kšowali, kaž šo chzyli šo šami na to dopomnicz, šo šu najdrožšiči punt, jim dowěrjeny, w rubišćku do semje kšowali. Š tutón napohlad je čim žalošćiwišči, hdyž na te mješta pohladasch, kiž na tutón džiwny czah dele hladaja. Šam horka šteji wysche nich stare templowe mješto, kšwalba a radošč jich wótzow, nětk pak do muhamedanskičho templu pschewobročene. Šam šteja hiščeže pošćednje powoštanki starých murjow je šwojimi wulkimi kamjenjemi na tym šamym mještnje, hdyž něhdy templowy wjerč šteješche, wot kotrehož ewangelion nam powjeda. Šam horka je šwjaty Zion, něhdy „Bože wobydlenie“, hdyž je něhdy Šesuf šraelski lud wołal a šo ša to wot luda na šchiz pschibil, nětk šmahuje čerwjena turkowiška kšorhoj. Š k jich nobomaj šchumi šidron, naš dopominajo na pošćednju nož, hdyž šam lutki bėdžer, po czěle k tutemu ludej šluščazy, tež ša Šraelowe šbože šo modlesche a šo bėdžesche.

Woni pak čehnjeja bjesdžak nimu tutych drohich mještow a nješju šwoje knihi k rowu. Wokolo rowa pošćaji šo ludowa čyrjoda, rabbinarjo předku šteja. Něcže a předowanja šo džerča, i kotrymž šo lud k pokucze a k modlenju a k wyšokodžerženju drohich pišmow napomina. Šušto šo pschi tym wutrobju šahorja. Šjane wobrašy je jańdžených dnjow jich luda a kraja šupja psched jich duch. Woni šo šašo šaczuwaja jako nješbožowne džeczi luda, kiž bė něhdy w tutym kraju lěpsche dny widžal, kotrehož kralojo bėchu něhdy na zionskej horje knježili. Woni šaczuwaju hńew šwojeho Boha, kiž bė lud jich hrěchow dla wopušćezil a pschiswolil, šo šu pošhanjo jich šwjaty templ wopušćezil. Š duchu widža palazy templ, šwjate mještno wopušćezene, woltarje rošlamane. — Š tak šo hušto štanje, šo tutón šwjedžen, kiž šo i wješelom šapocza, šo se šylšami a žalošćenjom šraelskeho ludu, kiž na rošpadankach šwojeho něhdy tak psichneho a krašneho templu plata, škónczi.

Druhdy šo tajke pohrjebanje tež džerži, hacž runjež hiščeže nješju šhamory ša tajke stare pišma napjelnjene. To šo štanje pschi powšchittkowných domaphtanjach žylyho kraja, pschi šuchocze, pschi hlodže a druhich nušach a tyščnowščach. Šotom pschipišuju židži tajkemu pohrjebanju džiwne wušćutkowanja, kiž žylymu krajej k lěpschemu šluža: nješbože šo wotwobročzi, Bože žohnowanje šo pschiwobročzi. Šuta pschiwěra je pak najškerje halle pošćizichjo i tuteho stareho wajšnja nastala. Měnja wjele wjazy, šo nastacze tuteho wajšnja njeje ničšo druge, džyli pobožne wyšokodžerženje šwjatých knihow. Šswjate pišmo je wšchaf najwjetšche a najdrožšche kublo šraelskeho luda. Šemu šlušča krašnowšč a wotkasanje, jakón, „Boža šlužba a šlubjenja“ (Rom. 9, 4). Šute

pschikasnje a šakonje šu šwjatemu pišmistej (Šš. 119) rada, kšerlušch, trošcht, drohe kubla w domje jeho podrožštwu. Šyrbjal wón nětko tutym pišmam, kiž šu wšchaf šudobja tutých drohich kublow, a kiž je we šebi maja a šwětko a trošcht dawaja, kaž druhim šemškim wězam, kaž starej papjerje, šfasyč dacž? Ša nihdy! šachodne czěla našchich lubých přecz nješćiznjemy, ale je do šwjateje semje pošćozimy, tak čini šraelski lud tež je šwojimi šwjatymi knihami, hdyž šu wušćuzile. Šučha wšchaf je wěcznje žywa; pschetož Bože šlowo woštanje w wěcznošći. Šle šachodne czělo šo džakownje do semje kšowa tam, hdyž tež šraelske džeczi, kotrymž šu w žiwjenju šwětko dale, šwój pošćedni wotpočizit namakaju.

Měnju, šo je w tutym wajšnju Šerušalemskich židow tež nješchto ša šcheščijanow, šchtož je wobkėdžbowanja hódne. To wšchaf naš pschezo šrudzi, hdyž mješ nami šcheščijanami štaru bibliju abo tež jenož kopjento i biblije, štare modlerške knihi abo kšerlušchowe knihi přecz čiznjene wohladasch, tak, šo w prochu šo škaža abo šo tež jako šawalk naložuja. Š tym šjewi šo pschezo nišćodžerženje Božeho šlowa a šwjatých knihow. Šež najmješšche kopjento i biblije šyrbjalo psched tym wobarnowane woštacz, šo šo kaž kniczomne wězy na drohu čiznje. Šdyž pak nam hdyš a hdyš tajke nišćowazenje napšcheczimo šupi, šyrbimy nješchto wufnycz wot tamnych nješbožowných potomnikow štareho šraelskeho luda w Šerušaleme, kiž nochzyli tež roštorhane a šestarjene kopjenta šwojich šwjatých pišmow nihdže druhdže mječz, kšiba tam, hdyž jich lubi šemrjeczi wotpočuju a hdyž šo jich czěla junu k wotpočizinku pošćoza, šo bychu i wjele tyšazami dnju horjestacza napšcheczimo drěmale. Šo je štare wajšnje „Šeniša“ w Šerušaleme a šchtož šo tež nam šcheščijanam je šwjateho kraja prajicz mőže.

Šswjatki.

Šesufowi pošćli šhromadženi
Šswjatki w jenej myšli šwjeczachu
Ducha woczakujjo, napjelnjeni
Ša jo pschichod i jašnej nadžiju.

Ššylne šchumjenje šo i nješbeš šimy
Šako i džywa-polnym wichorom,
Š tón wuliv i mődrej wyšćozimy
Šahle napjelni tón žyly dom.

Šošćlam šplomjenichu i wješcha hlowny
Šašćokte šwjate plomjenja,
Š tón šlub jim daty Šesufowy
Šutonja šo krašuje do šćutka.

Š nješbeš buchu hnydom roššwětleni
Š Duchom šwjatym, i wješšchnej šwětklinu,
Šak šo w šbóžnej wěrye šahorjeni
Šowe šwjatki pschipowědachu.

Ššchittkón lud bu polny rošhibanja
Ša tej wuczbe, kiž šo nowa šta,
Š šo štwari i mőznoh' předowanja
Ššcheščijanška přenja wošada. — —

Šswjaty Ducho, šwjatkow jašny Šnježe,
Šoššwěcz wšchittkim ludam wutrobju!
Špožecz, šo bórny w twojim šwětkle šwježe
Ššwěť šo wšchón do twojej wošady!

Wěrnoscž biblije, šakitana pscheczimo jeje nješpscheczalam.

(Šofracžowanje.)

Šczenje šwj. Šana.

Dokelž pscheczimizy wošebje pscheczimo tutemu šczenju wušćupuja, čzemny i křotka wo nim porēczech.

1. Šwonkowne šwědčzenja. Ša šaložku najštaršchich knihow, kotrež šo hižo 130—140 po Šhryšću šczenja šwj. Šana mjenuja, wučeni, kiž šczenja wot Šana špišane pschipošćacz nochzedža, jeho nastacze do létow 110—120 štaja. Nětko pak je Šan po wšchittkich powješćach psches létu 100 po Šh. živy byl. Šyrbjale po tajkim woprawdže wošady 10 lét po jeho šmjerczi

sczenja pschijecz, kotrež i jeho rtmym šwědczenjom psches jene njebyło?

U hdyž Jan to sczenje pišal njeje, sčto je jo potom pišal? To šo wot pscheczelow a njepscheczelow pschida, šo šu te knihi najmóznische šwědczenje cžłowiskeho ducha. Sčto bēšche tón muž, kotryž móžesche tajke knihi pišacž? My mamy drje druge kšesecžijanske knihi i tamneho cžaža, n. psch. list Klemenšowy, list na Diogneta — pschecžitaj je juntrócž a potom jacžujesč, tak wjele šlabishe šu pornjo kniham noweho šluba, wošebje pak pornjo sczenju šwj. Jana. Szamo Mitschl, šwobodosmnyšlenny profesor w Göttingach to sczenje pschipsnaje: „Dokelž jo přecž wjele wjazn cžekotow pschinješe, hacž jo pschipsnacž.“ Tak šylne šu historiske šwědczenja ja tuto sczenje.

Alle 2. snutskowne šwědczenja pječa pschecžiwu njemu rēcža.

Sšo praji: „To njeje historija.“ Alle runje pola Jana namakasch husto male pschispomnjenja, kotrež w žanym druhim sczenju nješteja a na kotrychž je psnacž, tak muž na wšitko jo šam widžiwšchi šo dopomni, n. psch. Jan 7, 37, kaž by prajicž chžyl: Ja jo hiščeže widžu kaž dženska, jako tu Šesuf wolašche a džesche, abo Jan. 8, 20: Ja šo hiščeže jašnje na to měštno dopomnju, pschi Božim kaščežu, tam wón stejesche. Runje tak Jan. 1, 39; 19, 33. 35 a d. — U fak wopišuje wón Marju a Marthu št. 11, Domascha Jan 11, 16; 14, 5; Pilatuša št. 18. 19. Wón malo šlowow wo nich praji a tola je, kaž bychu woni živi psched nami štali. Teho dla tež napschecžiwizy wo tym šudža: to je historija a žana bajka. — Tež to njepschitrejchi, jo je Jan Šesufa tajkeho wopišal, kaž by wěrnny cžłowjek njebyl. Na wopaf, wón jeho cžłowiske cžucža na kwapu w šana, to pschecželstwo i Lazarušom Jan. 11 Jan wopišuje.

Dale šo wušbēhuje: „Sczenje šwj. Jana njeje i 3 druhimi sczenjemi psches jene.“ Šo Janowym sczenju Šesuf tróžny do Šerušalema pschindže, drusy jenož jene pučžowanje powjedaja. Alle nješteji Mat. 23, 37 a Luf. 13, 34 pschi jeho pschindženju do Šerušalema: „Šerušalem, Šerušalem, fak husto šym ja chžyl twoje džēczi šhromadžicž!“

Na wopaf: Jan wjele njepowjeda, sčtož tamni tijo powjedaja. Haj, ale scžēhuje i teho, šo jo widžal njeje? U. psch. na wuštajenju šwjateje wječerje, kotraž wot špocžatka šo wot kšesecžijanskich wošadow kóždu njedželu šwjecžesche, wón nicžo wjedžecž nje dyrbjal? Wón to njepowjeda, dokelž bēšche w wošadach došč žnate, a wón chžylche je šwojeho bohateho nashonjenja hiščeže wjele pschitajicž, sčtož dyrbjesche nam wukhowane byčž.

Alle Šesuf rēczi w tym sczenju žyle hinaf hacž w druhich. Pola Jana je wšitko tak wyšoke a cžekto šrošymliwe, pola druhich krotke, bóle po ludu. Alle fak cžłowjek šo wupraji, to tola jara wot teho wotwišuje, f komu a wo cžim šo rēczi. Te šame myšle dyrblich w ludowej šhromadžisnje hinaf wuprajicž, hacž psched wučzenymi. Šdyž Šesuf njeby tak po ludu rēcžal, kaž pola Mateja, Marka, Lufascha, njeby ludowu hromadu tak f šebi cžahnyčž mohł a něotre šlowo po ludu šo tež pola Jana namaka. 5, 39; 6, 48; 7, 38; 8, 12; pschirunaj 7, 46: „Nišdy žadyn cžłowjek njeje tak rēcžal jako tutón cžłowjek.“ Njeby-li pak Šesuf ženje tak f hlubokosče bōštwu won rēcžal, kaž pola Jana, jeho wučžomizy ženje njebychu móhli to bōštko tak w Šesufu psnacž, kaž šo w 3 sczenjach, pola Pawola a w žylim kšesecžijanstwje stanje. U tajke pschiklady namakasch pola tutych n. psch. Mat. 11, 27; Luf. 10, 22.

W přemich tšoch sczenjach masch wobras Šesufowy, fajki bēšche w reče ludži tamneho cžaža. Sczenikojo, kotšiz ewangelij we wošadach pschipowjedachu, dyrbjachu pschede wšchēm wo šnješu Šesufu powjedacž. Sčtož by šo tak we wošadach powjedalo — je najjednorischo hromadže šestajene w sczenju šwj. Marka; pola Mateja tak, šo šu wošebje rēcže Šesufowe wobšchēnischo powjedane a w wrócžohladanju na stary šlub, kaž bēšche ja kšesecžijanow trjeba, fiž bēchu prjedy židži. Lufasch je hižo wjazn wopravdžity štawšnar (št. 1, 1—4). Wón wšitko po cžažu šarjajuje. Jan wopišuje šam se šwojeho hlubokého nashonjenja wobras šwojeho šbōžnika, kotremuž je najbliže štal. W jenotliwych wēžach tež to wuporjedžuje, sčtož mohło šo po powjescži druhich wopaf šrošymicž. Teho dla ma Luther prawo, hdyž sczenje šwj. Jana prawe, žune hlowne sczenje mjenuje. My pak šo njedžiwamy, ale mamy jo derje šrošymicž, šo w sczenju šwj. Jana nam Šesuf hiščeže krasnišchi, móžnišchi hacž w druhich napschecžiwu štupi jako Boži Šsyn. (Pofracžowanje.)

Na šwjatu Trojizu.

Šlōž: Božo, šnježe, teho šwēta.

Ducho Wótža a wot Šsyna,
Wēcžny šwjatš tej' lubosče,
S njebja dych, tam i wēcžnoh' tróna
Šnady polne šawdacže:
Šój! Nam dušcha morwa je
Šaduń do nje' žiwjenje.

Wubudž nam nětk šwjaty Wótče
Šow ja kóždy lud a kraj,
Předarjom, fiž w twojej mozy
Předija nam Boži raj,
Hacž wšchē ludy špōšnaja:
Bōž je našcha nadžija.

Pomhaj nam to f dokonjenju
We naš, šyno, psches twoj' móž,
Šo móž mamy f dobēdženju
W twojich ranach, šrwi! daj šchutz,
Hacž šo tróna doštanje,
Tom', fiž šwēru wojuje.

Ššwjaty Ducho, fiž ty šnajesč
Našchich dušchow šdychnjenja,
Kiz šam do wēcžnosče trajesč
S Wótžom, Šsynom hjes šónza,
Mēr a trošcht ty wudžel šam!
A mērnosčzi pučž pokaz nam!

Božo Wótče, šđerž nam wēru!
Božo Šsyno, wumōž naš!
Ššwjaty Ducho, wjedž naš f mēru
S tyšchnosče na šbōžny cžaž!
Rošwēcž, wobtwjerdž wutrobu!
Dha šmy šbōžni we njeju.

Towarštwo Pomozy ja studowazyh Šserbow w Budyšchinje.

Šzriedu 5. junija Towarštwo Pomozy ja studowazyh Šserbow w tudomnym Keibetanžez hoščenzu pod pschedšydštwom knjesa šararja dr. Kalicha šwoju lētušchu hlownu šhromadžisnu wotbywasche. Šrosprawy, wot knjesa šararja Štale podateje, šhonišmy, šo je tole ja šerbski lud nimo mēry wažne towarštwo 15. lēto šwojeho wobštacža dokonjalo. Na tōnle cžaž móže našche towarštwo, kotrež je pschede wšchēm ja to šaložene, šo by i podpjeranjom študowazyh a i tym se špēchowanjom šdželanosče cžestne wobštacže šerbskeho naroda šawēšicž pomhala, i wulkim špokojenjom špohladowacž. Wnošy se šdželaných Šserbow, kotšiz šu nětko w wažnych šastojništwach; maja šo ša to, šo šu je doščahnyčž móhli, našchemu towarštwu šobu džatowacž. Móže šo tež pschidacž, šo je Šserbam šamym i našchim towarštwom dowēra na pschichod podata: Někotryžkuli šhudy Šserb, fiž šnadž ma wobdarjeného šyna, šhudoby dla pak njeby na to myšlicž mohł, jeho na šchulu dacž, šebi to nětko cžim bóle šwēri, dokelž wē, šo Towarštwo Pomozy jemu podpjeru f tajkemu šamyšlej nješapowē. Duž dyrbimy pōdla šerbskeho hlowneho towarštwu Wacžizy Šserbskeje, tež Towarštwo Pomozy špēchowacž hdyž a hdyž móžemy. — Hacž do tuteho lēta je našche towarštwo do hromady 7150 hr. podpjeru na študowazyh rošdželilo. To je ša 15 lētne šutkowanje došč šwjekelazy wušpēch. Šdyž je šamoženje Towarštwu nětko 20,000 hr. doščahnyčž, haj pschekrocžilo, dha mohło šo šdacž, šo by dalschich pschinosčkow šobustawow jemu trēbnych njebylo. Temu pak tak njeje. Šenož potom, hdyž móže towarštwo nastawaze potrēbnosče polnje špokojicž, móže šo prajicž, šo wono šwōj nawdawš dospōlnje dopjelni. To pak towarštwo dotal njeje mohło; pschezo je dyrbjalo poškicžomne pomozy wobmješowacž po šredkach, kotrež ja rošdželenje mējesche. Dokelž po šarjadowanškim porjedže šo dyrbi 1/4 danje kapitališowacž, dha i danje šameje došč trēbnych šredkow nješuwhadža. U pschezo šašo dyrbi šo pschecže wuprajicž, šo bychu šobustawy šwoje pschinosčki porjadnje wotedawali, a šo bychmy nowych šobustawow došč pytali. — W minjenym lēče je Towarštwo Pomozy rošdželilo 745 hr. jako pomoz ja 11 studowazyh. Podpjerani buchu: 2 theologaj, 3 medikojo a 6 wučeršizy šeminaricžiz. Škōžda podpjera

pósezele so, hduž podpěromny student abo jeho nan abo jastaraczeŕ (njeje-li hiščeže polnoletny) podpisaŕy revers poda, w kotrymž wón flubi, so chze swolenu pomoz towarštwu sažo wróćicž hduž do lěpschich samoženstich wobštejnosćow pschińdže. Dostatka pomoz ma so taŕ sažo wróćicž, so by druhim mohla t wužitku pschińcž. Hacz dotal paŕ je jeno zyle wurjadnje so Towarštwu džěl pósficzeneye pomozy — a to schtož wěmy jeno t jeneje jenicžeje strony — jažo wróćicž. Hduž to t wobzarowanjom t nowa wosjwjamy, činimy to, so bychmy na pschislušchnosć t nowa dopomnili tych, kotřiž su wunowšchne jastojnstwa dozpili, w kotrychž by móžno bylo, tola džěl dostateje pomozy sažo wróćicž. Somolwjecž paŕ so na žadny pad njehodži to, so su mjes podpjeranymi, kotřiž nětko jastojnstwa maja, tež mnohy tajzy, kotřiž ani sobustawy Tow. Pomozy njejsu. — Rosprawa skónči t wutrobny pschecžom, so by tež sa Tow. Pom. sažo wjetscha lubosć mjes Sserbami wotucžila. Naschemu skutkowanju spožcž Bóh swoje žohnowanje!

Dži t Jesuše!

D njewostaŕ tu dlěje w hrěschnym šwěći,
To hrěschniko, kiž woschewicž cze njemóže!
Bój, hladaj na te sbóžne Bože džěći,
Kaŕ t njebju wone wschitzy cžahny wješele
A lehnj so we wěrje Jesuše na wutrobu.
Praj, nježadach šej tež do wješla njebjeskož'?

Ty žadaš šej; ja wěm to, luba dušcha:
Ty pytaš mēr a tola paŕ jón njenam'kašch.
Ta horda wutroba ta šwětej šluscha:
We šwětle mohla byč, ty paŕ jo nježadach;
We měrje mohla khodžicž, we njebjeskim wješele:
Praj, nježadach šej tež t Jesuša wutrobje?

Ty njenam'kašch tu pomozniŕa druhoh',
S hrěschneje nuhy jenož jedny pomhacž wě,
To je twój „Jesuš“, póbłany wot Boha,
Kiž tebi t sbožu wotrocžkowschwo nohył hč
A tebi runy we wschěm bč, tola niz w hrěschenu:
Praj! Nježadach šej tež t Jesuša woblicžu?

A njedaj lubosći tu dlěje plakacž,
Dži wotcžisni czežu, kiž cze dotal cžishezešche!
Wěŕ Anjeja šlowu, njedaj dlěje cžafacž,
Daj šłónzu šwěćicž Bože! wěćnej' prawdosće!
Haj šamo jandželjo so w njebju budža wješelicž,
So ty psches Schrysta krej nětk móžesch t njebju hič.

G. S.

Slote jabluka w šlěbornej šchli.

Wuprajenja nascheho njesapomniteho khěžora Wylema I.
(Skónčenje.)

W tej myšli, moji knježa, pokazže dale šiwjich towaršchow na jich wažne powołanje a staraje so sa to, so hódnosć, porjad a schesčijanska myšl so šđerža.

Khěžor Wylem I. t deputaziji Barliškeho towarštwu šamostatnych rjemješnikow a fabrikantow dž. 26. meje 1878, kotřiž sbože pschējachu po mordarškim nadpadže dž. 11. meje 1878, t kotrehož běšche khěžor hnadije wuschol.

„Nč, psches džiw!“ wotmolwi khěžor Wylem, jako něchtó džiwaja na mordarški nadpad wupraji: Kaž psches džiw je Wascha Majestosć šđeržana.“

Najwažnišche paŕ je, kaž we Waschej adrešy prawje špomnicže, wocžehnyenje mlodosće. Tu je nušne woczi wotewrjenej mēč. Duž je Wasch nadawŕ, wutrobny mlodosće taŕ wodžicž, so tajke myšle wjazy njerostu, a pschi tym je najwažnišche wěra. Nabožinske wocžehnyenje dyrbi so hiščeže wjele šlubje a khudnišcho šapschinnycž. W tym nastupanju tež w naschim mēšče wschitko prawe njeje.

S wotmolwjenja khěžora Wylema I. na Barlišku mēšchczanski radu dž. 7. dezembra 1878.

Wjele paŕ dyrbi so w tym nastupanju psches wocžehnyenje a wucžbu mlodosće stacž. Wot wulkeho wjedženja šameho nje wotwišuje. Nětko so w šchulach wjele wuczi, tola to so nješmē nasad stajicž, schtož ma sa wocžehnyenje wosšebitu wažnosć. Sow

šluscha pschede wschěm nabožina. Zeje wažny a cžežki nadawŕ je, mlodosć w prawej bohobojasnosći rošwucžicž a t cželcžu psched šiwjaty mi šublami napjelnicž.

S wotmolwjenja khěžora Wylema I. t deputaziji Barliškich wucžerjow, kotřiž jemu sbože pschējachu t wuštrawjenju wot ranow pschi mordarškim nadpadže dž. 2. junija 1878 dostatych.

Wasch nadawŕ budže, šwoje džěći t prawej wěrje wocžahnyč, so so tajke wězy wjazy nješanu a wotrocžazy narod t prawych wojerjow sa trón a wótzuy kraj wobšteji. W tej myšli pschchu Wasch sa pschichod dale džělacž; potom lěpsche cžahny wobladamy

S wotmolwjenja khěžora Wylema na deputaziju wojerškich towarštwow, kotrež khěžorej dž. 1. januara 1879 na nowe lěto sbože pschējachu.

Hduž móže schto w žiwjenju a honjenju něćzišchemu šwětej wěštosć dacž, je jeniczi šaložk, kiž je w Schrystušku Jesušu šaloženy. . . . Šaložk a škala, na kotrež dyrbimy twjedže štejecž, je cžišta wěra, kaž ju nam biblija wuczi (pschi tym khěžor wurasnje ruku pošbėhny). Nječ je Wam wschitkim t temu džensnišchi dženi žohnowanj, póbmacže Bože a jeho jenicžkonarodženeho šyna jako jenicže žórko praweho sboža špěchowacž. Wón džě móže kóžby cžinicž, kaž jemu to šwědomnje praji, ale wschitzy dyrbja tola twaricž na tón jedny šaložk biblije a ewangelija. Hduž so to štanje, budžecže wschitzy se žohnowanjom škutkowacž, kóžby po šwojim wašchju.

S rěcže khěžora na šobustawy domoweho kandidatneho wustawa pschi šiwjedženju 25lětneho jubileja dž. 17. junija 1879.

Cžłowjekojo šerichtow šakitacž njemóža; nasche žiwjenje je w Božej ruzy.

Sšłowa khěžora Wylema dž. 13. mērza 1881 po dostacžu žaložneje pomjescže wo nahlej šmjerczi khěžora Alexandra II. Ruškeho „jeho šwěrneho pschecžela“.

W šacžucžu Božeje hnady, kotraž je mi na wječoru mojeho žiwjenja hiščeže taŕ dolhe lěta špožcžila a je bohacže žohnowala, mi tamne krašne dohycža, kotrež su psches Bože wodženje jednotu a móž němišeho khěžorstwa t nowa šaložike, w tych dnjach sažo žiwe psched dušchu šstupja. Dopomnjecže moju wutrobu t horzym džakom t temu najwyšchchemu napjelni, kotrehož wolu šym wuwjescž šmēl.

Khěžor Wylem I., w džaknym pišmje na Barlišku mēšchczanski radu dženi 6. januara 1886.

Mojej woczi štej teho šbóžniŕa widžalej.

Wón je mi se šwojim mjenom pomhal.

Šošlednje šłowa khěžora Wylema I. wječor 8. mērza 1888.

+Duch Boži.

A Melanistemu biskopej Šalesomej jedny dženi wot pohaništwu wobrocženy t mjenom Taroniara pschińdže a so praschěšche:

„Biskopje, kaŕ pschińdže, so šebi ja nětko myšlu, kaž šebi prjedy ženje myšlil nješšym. Ty wěsch, ja buch šwólniwy wufnyč, ale ja we šluboch myšlach wokolo khodžach. Tola paŕ mi nětko wěŕ, so šebi ja ženje wjazy ničžo myšlicž njebudu, hacž jeno na Bože šłowo pošluchacž. Sa so nětk zyle hinaschi cžuju, ja lubuju a žadam šebi wězy, wo kotrež so prjedy ženje štaral nješšym. Sa paŕ so nětk wo wězy nještarom, kotrež prjedy lubowach a ja kotrež žiwy bčch. Schto to je?“

Biskop jemu wotmolwi: „Schto myšlišch šebi, so to je?“

Taroniara šnapschecžiw: „Sa šebi myšlu, ale wone je taŕ jara wulke — ja šebi myšlu: Duch Boži je w mojej wutrobje.“

Kaŕ jednorje je tole prajene a kaŕ šluboke je šaduwanje a škutkowanje šiwjateho Duchu šapschinnjene! — Šinak myšlicž, hinal lubowacž, so sa hinasche wězy štaracž hacž prjedy, to škutkuje šiwjaty Duch, kotrehož šbóžniŕ t njebješ dele šzele.

„Šombaj Bóh“ je wot nětko niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschēdawarňach „Sserb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe cžišla so po 4 np. pschedawaju.